

Warszawa, dnia 17 lutego 2014 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Sekretariat Wicemarszałka Senatu RP

Marii Pańczyk-Pozdziej

Wpłynęło dn. 18.02.2014

Nr UPP/107 20/4244

Podpis [signature]

PK2/0602/5/ALR/14/RD- 13265

[signature]
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.02.14
nr. 992 podpis. [signature]

Pani
Maria Pańczyk – Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na pismo z dnia 28 stycznia br., nr DPP/WOPI/073/1/2/2014/AO, przekazujące oświadczenie Senatorów Macieja Klimy, Bogdana Pęka oraz Grzegorza Wojciechowskiego w sprawie planowanego zawarcia ze Stanami Zjednoczonymi *Umowy w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA* (dalej: Umowa FATCA), uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Celem amerykańskiej ustawy o ujawnianiu rachunków zagranicznych (FATCA) było zobligowanie zagranicznych instytucji finansowych do zawierania porozumień, bezpośrednio z amerykańską administracją skarbową (IRS), zobowiązujących do przekazywania do USA danych o stanach rachunków, uzyskiwanych dochodach oraz ich właścicielach, będących rezydentami podatkowymi tego kraju dla celów weryfikacji prawidłowości zobowiązań podatkowych. W przypadku odmowy zawarcia porozumienia z IRS przewidziano sankcję w postaci opodatkowania dochodów pasywnych danej instytucji lub otrzymywanych za pośrednictwem tej instytucji, uzyskiwanych ze źródeł w USA, podatkiem w wysokości 30%. Intencją FATCA było zapobieżenie wykorzystywaniu przez amerykańskich podatników zagranicznych instytucji finansowych w celu ukrywania dochodów lub tworzenia struktur agresywnego planowania podatkowego.

Mając na uwadze, iż podpisanie porozumień przez instytucje finansowe bezpośrednio z IRS byłoby niezgodne z prawem UE oraz krajowym w zakresie m.in. ochrony danych osobowych oraz ochrony tajemnicy bankowej USA zaproponowały państwu zawieranie porozumień międzyrządowych (IGA). Ich celem jest ustalenie, iż informacje o rachunkach prowadzonych dla rezydentów podatkowych USA w zagranicznych instytucjach finansowych będą przez te instytucje zbierane i raportowane do własnej, krajowej, administracji podatkowej. Następnie byłyby one przez tę administrację przekazywane automatycznie do USA, zgodnie z procedurą i w terminach ustalonych w IGA. Podstawą prawną do realizowania automatycznej wymiany informacji byłyby odpowiednie postanowienia umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub wielostronnej Konwencji z 1998 r. o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych.

Ze względu na termin wejścia w życie amerykańskich przepisów FATCA (1 lipca 2014 r.), w ocenie Ministerstwa Finansów, polskie instytucje finansowe powinny do tego czasu uzyskać pewność co do sposobu postępowania, tj. konieczności zawierania przez każdą z nich oddzielnych umów z amerykańskimi służbami podatkowymi (kolidujących w istocie rzeczy ze wskazanymi obszarami prawa polskiego i wspólnotowego) lub polegania na rozwiązaniu, przewidywanym w porozumieniu międzyrządowym.

Korzyścią wynikającą z zawarcia Umowy FATCA jest wyeliminowanie problemów prawnych dla polskich instytucji finansowych, związanych z zawieraniem porozumień bezpośrednio z IRS. Brak jej zawarcia oznaczałby bowiem dla polskich instytucji finansowych albo obowiązek przekazywania IRS danych z naruszeniem przepisów prawa wewnętrznego, albo podleganie 30% podatkowi od dochodów ze źródeł w USA – w przypadku odmowy zawarcia porozumienia bezpośrednio z IRS. W tym przypadku narażone byłyby one także na odpływ klientów, będących rezydentami amerykańskimi. Do dnia dzisiejszego wśród państw europejskich, odpowiednie porozumienia z USA zawarły Wielka Brytania, Szwajcaria, Norwegia, Niemcy, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Francja, Włochy, Dania oraz Malta.

Odpowiadając bezpośrednio na pytanie pierwsze Panów Senatorów, ze względu na ryzyka dla krajowego sektora instytucji finansowych, zidentyfikowane także przez organizacje branżowe Ministerstwo Finansów wystąpiło do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o zgodę na wynegocjowanie IGA pomiędzy Polską a USA. Wystąpienie z tym wnioskiem poprzedzone było konsultacjami międzyresortowymi, w tym z Rządowym Centrum Legislacji. Po otrzymaniu tej zgody we wrześniu br. przeprowadzono rundę negocjacji IGA w Waszyngtonie, zakończoną parafowaniem tekstu Umowy FATCA. Obecnie trwają dalsze prace nad sfinalizowaniem tekstu tej umowy w języku polskim i angielskim, a podpisanie Umowy FATCA powinno nastąpić w przeciągu najbliższych kilku miesięcy.

Odnosząc się kolejnych pytań należy zauważyć, iż wymiana informacji podatkowych (w tym dotyczących osób, które mogą posiadać polskie obywatelstwo) jest instytucją już obecnie zakorzenioną w polskim prawodawstwie. Wśród najważniejszych aktów ustanawiających tego rodzaju współpracę międzypaństwową są umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, umowy o wymianie informacji podatkowych, wskazywana powyżej wielostronna Konwencja z 1998 r. o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych oraz dyrektywa Rady nr 2011/16/WE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania. Implementacja tych aktów znalazła swoje odzwierciedlenie w postanowieniach działu VIIA ustawy – Ordynacja podatkowa, regulującego wymianę informacji podatkowych z innymi państwami oraz art. 82 §3 tej ustawy, zobowiązującym instytucje finansowe do przekazywania informacji na żądanie organów podatkowych.

W tym kontekście Umowa FATCA nie wprowadza rozwiązań, które nie byłyby już obecnie dopuszczalne ustawodawstwem krajowym. Należy przy tym podkreślić, iż istotą Umowy FATCA jest przede wszystkim opisanie procedur, które powinny zostać przeprowadzone przez instytucje finansowe dla celów identyfikacji rachunków posiadanych przez amerykańskich rezydentów podatkowych. Sama wymiana informacji między administracją podatkową Polski i USA dokonywana będzie na podstawie dwustronnej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub Konwencji z 1988 r., do której obydwaj kraje przystąpiły. Akty te, funkcjonujące w polskim porządku prawnym jako ratyfikowane umowy międzynarodowe, zapewniają w szczególności poufność danych oraz ochronę przed wykorzystaniem informacji w celu innym, niż dopuszczony daną umową cel podatkowy.

Mając powyższe na uwadze, w opinii Ministerstwa Finansów, Umowa FATCA, jako umowa międzynarodowa, która podlegała będzie w Polsce ratyfikacji w drodze ustawy, spełni wymagania konstytucyjne związane z zapewnieniem ochrony informacji wymienianych na jej podstawie.

Odnosząc się do wątpliwości Panów Senatorów związanych z aspektem niezależności oraz wpływania na rząd polski przez władze USA należy podkreślić, iż Umowa FATCA jest umową międzynarodową, zawieraną przez suwerenne podmioty prawa międzynarodowego. Ocena

zasadności podjęcia prac przez Polskę nad tą umową uwzględniała zaś przede wszystkim interes polskich instytucji finansowych i brała pod uwagę także okoliczność, iż zapewnia ona wzajemność w wymianie informacji, zgodnie z zakresem przedmiotowym opisanym w treści umowy.

Odpowiadając na pytanie czwarte, zaważyć należy, iż pierwotnie istniały plany, żeby w imieniu państw UE z rządem USA negocjowała Komisja Europejska. Jednakże część państw członkowskich nie wyraziła na to zgody. W konsekwencji brak jest wspólnego, oficjalnego stanowiska rządów państw UE w sprawie FATCA, niemniej jednak rozwiązanie przyjęte przez państwa UE, w tym Polskę, czyli podpisanie IGA jest popierane także przez Komisję Europejską.

Odnośnie pytania piątego, uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Finansów nie dysponuje danymi dotyczącymi kosztów finansowych, które poniosą banki i instytucje finansowe. Koszty te różnić się będą w zależności od profilu banku, jego przynależności do grupy międzynarodowej czy też typu usług jakie proponuje, jednakże informacje takie nie były Ministerstwu przedstawiane.

Odnosząc się do pytania szóstego, podkreślić należy, iż stanowisko Ministerstwa Finansów w przedmiotowym zakresie zostało w pełni podzielone przez polskie środowiska branżowe, skupiające przedstawicieli instytucji finansowych, takie jak Związek Banków Polskich (ZBP), Polska Izba Ubezpieczeń oraz Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami. W piśmie ZBP z dnia 11 czerwca 2012 r. kierowanym do Ministerstwa Finansów stwierdzono, iż „W ocenie ZBP w zakresie implementacji regulacji FATCA zawarcie międzyrządowego porozumienia w ramach podejścia g2g stanowi najbardziej optymalne rozwiązanie problemu związanego z koniecznością wdrożenia amerykańskiej regulacji. Przyjęcie regulacji w ramach porozumienia międzyrządowego pozwoli przezwyciężyć najpoważniejsze przeszkody prawne dostrzegane w ramach implementacji FATCA (...)”.

W zakresie pytania siódmego, informuję iż w ramach grup roboczych OECD wypracowany został Powszechny Standard Raportowania („Common Reporting Standard” – CRS), w oparciu o który odbywać się ma automatyczna wymiana informacji finansowych pomiędzy państwami – członkami OECD. Prace nad tym projektem popierane są przez większość państw członków OECD (w tym także Polskę). Również w Unii Europejskiej trwają obecnie prace, zainicjowane przez Rządy Francji, Niemiec, Włoch i Wielkiej Brytanii, nad zmianami dyrektywy 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania, zmierzające do ustanowienia pomiędzy państwami UE automatycznej wymiany informacji wzorowanej na FATCA.

Z upoważnienia Ministra Finansów
SEKRETARZ STANU

Janusz Cichoń

Do wiadomości:

Pan Andrzej Jakubiak
Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego

